

Gäller för: Västra Götalandsregionen

Giltig från: 2025-05-16

Innehållsansvar: Roseli Sandbreck, (rosma9), Hygiensjuksköterska

Giltig till: 2027-05-16

Granskad av: Ingemar Qvarfordt, (ingqv), Universitetssjukhusöverläkare

Godkänd av: Ingemar Qvarfordt, (ingqv), Universitetssjukhusöverläkare

Städning

Regional rekommendation för kommunal vård och omsorg. Framtagen av Vårdhygiens nätverksgrupp för kommunal vård och omsorg i Västra Götaland.

Förändringar sedan föregående version

Ersätter tidigare version publicerad 2024-11-28. Städrutinen har kompletterats med en stödjande checklista, i övrigt redaktionella förtydliganden.

Syfte

Att sammanfatta de viktigaste åtgärderna vid städning ur ett vårdhygieniskt perspektiv som komplement till Vårdhandbokens avsnitt [Städning, rengöring](#).

Bakgrund

Städning minskar mängden smuts och mikroorganismer i miljön och är tillsammans med basala hygienrutiner och punktdesinfektion grundläggande för att förebygga vårdrelaterade infektioner och smittspridning. Denna rutin gäller städning i allmänna utrymmen såsom matsal, tv-rum, tvättstuga samt vårdtagarens rum.

Utförande

Verksamheten har det yttersta ansvaret för att städinstruktioner upprättas och för att lägenhet/rum vid utflyttning och slutstädning är grundligt rengjord. I instruktionen ska det framgå vilken kvalitet städningen ska hålla. Skriftlig städinstruktion ska utarbetas för varje typ av lokal med tillhörande objekt och finnas tillgänglig samt vara känd i verksamheten. Detta gäller oavsett vilken organisation som ansvarar för städningen.

Varje enhet bör upprätta en städinstruktion/checklista där det framgår

- var det ska städas, till exempel kök och/eller tvättstuga
- hur ofta olika utrymmen ska städas, till exempel två gånger/vecka
- när det ska städas, till exempel måndagar och torsdagar
- vad som ska rengöras, till exempel säng, golvbrunn och handtag
- vem som ansvarar, till exempel omsorgspersonal, lokalvårdare eller vaktmästare
- hur ofta storstädning av allmänna lokaler ska utföras

- vilken städmetod, till exempel torr-/fuktmoppling eller fläckborttagning
- val av kemikalier.

Ta stöd av [Checklista - Städning av vårdtagarnära ytor](#).

Städning sker för att hålla lokalerna rena och tilltalande samt för att minska risken för smittspridning och därmed öka patientsäkerheten. Rätt utförd städning minskar förutsättningarna för tillväxt av mikroorganismer. Det kräver kunskap i rätt städteknik och basala hygienrutiner.

Punktstädning görs så snart som möjligt av person som är närvarande eller som först upptäcker förorening av till exempel drycker eller mat. Utförs med rengöringsmedel och vatten. Bearbeta tills ytan är synligt ren.

Punktdesinfektion görs direkt och av den som upptäcker förorening av kroppsvätskor. Punktdesinfektion görs med ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt, tensid. Blöt en ren engångsduk med riklig mängd och bearbeta tills ytan är synligt ren.

Riskfaktorer hos vårdtagare

Bedöm kontinuerligt behov av utökad daglig städning beroende på omfattning av riskfaktorer hos vårdtagare.

Rekommendationer vid rengöring/smittrening

- Följ [Basala hygienrutiner och klädregler](#).
- Handsprits- och tvålflaskor är engångsprodukter och ska därför aldrig fyllas på.
- Sprayflaska ska inte användas till ytdesinfektionsmedel.
- Dammsugare bör vara person-/rumsbundna.
- Vid all rengöring av ytor; bearbeta noggrant, gnugga vid behov.
- Rengör alltid från rent till smutsigt, uppifrån och ner.
- Håll rent och orent material åtskilt.
- Vatten och rengöringsmedel blandas i litet kärl.
 - Engångsduk/tvättlapp; doppa den rena engångsduken i lösningen och bearbeta ytan tills den är synligt ren.
OBS! Doppa engångsduken endast en gång i lösningen (detta för att inte förorena lösningen).
- Vid behov punktdesinfektera med ytdesinfektionsmedel (med tensid).
- Vid slutstädning av vårdtagares rum används alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid) eller ett oxiderande ytdesinfektionsmedel (Virkon eller Incidin Oxyfoam S) på de ytor som ingår vid slutstädning, se nedan.
 - Engångsduk/tvättlapp; fukta den rena engångsduken med riklig mängd och bearbeta ytan tills den är synligt ren.
- Golv torkas med förfuktad golvmopp.
- Ta alltid ren mopp till varje rum/lägenhet, byt oftare om det behövs.
- Om flergångsmoppar används ska de tvättas i så hög temperatur som möjligt, minst 60 grader, efter varje användning. Om moppar körs i vanlig tvättmaskin kan grus förstöra maskinen.

- Om städvagn används rengörs och desinfekteras den efter varje användning.

Rekommendationer vid slutstädning

Slutstädning ska ske i samband med att vårdtagare:

- byter/lämnar vårdplats på korttidsboende
- byter/ lämnar permanentplats
- tillfrisknat efter exempelvis kräkningar/diarréer.

Åtgärder som bör ingå vid slutstädning

Nedanstående punkter rengörs med rengöringsmedel och vatten och desinfekteras (ytdesinfektionsmedel med tensid). Exempel på ytor:

- Sängens samtliga delar (även sänggrindar, madrass, underrede och manöverdosa).
- Sängbord inklusive lådor och undersidor av bordet med mera.
- Sänglampa, radio och fjärrkontroll.
- Stol/pall.
- Garderob/skåp inklusive kontaktytor, till exempel handtag.
- Hjälpmedel för förflyttning och träning till exempel rullstol, turner, rullator, lift. Lyftskynke tvättas.
- Avfallsställning för soppsåsar.
- Rengör handtag, strömbrytare, dörr- och fönsterkarmar och dörrar.
- Golv torkas med förfuktad golvmopp.

På toaletten:

- Rengör dörrhandtag, låsvred, strömbrytare, larmknapp.
- Rengör spegel, hållare för tvål, handdesinfektion, muggar, handdukar och toalettpapper.
- Rengör handfat inklusive kran, eventuell avställningshylla, duschtrymme, duschpall och golvbrunn.
- Rengör toalettstol utvändigt, sitslock och sittning på båda sidor, toalettstol invändigt med toalettborste, handikappstöd, toalettförhöjning, spolknapp.
- Förbrukningsmaterial som inte anses rent kasseras.
- Byte av hygienartiklar, till exempel toalettpapper vid tarmsmitta.

Arbetsgrupp, regional

Ingemar Qvarfordt, Hygienläkare. Vårdhygien Sahlgrenska Universitetssjukhuset (SU)

Elisabeth Eriksson Gebring, Hygiensjuksköterska. Vårdhygien NU-sjukvården

Lotta Osbeck, Hygiensjuksköterska. Vårdhygien SU

Roseli Sandbreck, Hygiensjuksköterska. Vårdhygien SU

Susanne Roos, Hygiensjuksköterska. Vårdhygien Södra Älvsborgs sjukhus

Therese Mård, Hygiensjuksköterska. Vårdhygien Skaraborgs Sjukhus

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Västra Götalandsregionen

Innehållsansvar: Roseli Sandbreck, (rosma9),
Hygiensjuksköterska

Granskad av: Ingemar Qvarfordt, (ingqv),
Universitetssjukhusöverläkare

Godkänd av: Ingemar Qvarfordt, (ingqv),
Universitetssjukhusöverläkare

Dokument-ID: SSN11800-2140136717-251

Version: 2.0

Giltig från: 2025-05-16

Giltig till: 2027-05-16